

og at Lovgivningen ikke er bleven overholdt ligeoverfor de enkelte Fæstefæder. Endelig kan jeg ikke anerkjende den Sammenstilling, hvortil den ærede Indenrigsminister stadigt kommer, mellem andre Fæstere, paa hvem Loven af 1861 § 2 er anvendelig, og de heromhandlede Fæstere; thi vi maae erindre, at § 2 slet ikke stiller de virkelige Fæstere anderledes, end de tidligere stode; det beroer paa enhver Godseier selv, om han ved Fæsteledighed vil fæste Gaarden bort til ganske andre Familier, hvorved altsaa vedkommende Arvinger maae flytte bort, og dette har bestaaet længe før Loven af 1861 kom ud. Naar dette imidlertid er saaledes, maa det være aldeles ligegyldigt for disse Fæstere, om Godseieren selv kan bruge Lodden eller fæste den bort til Andre; men her ligger det i Forholdet, at Godseieren netop ikke kan fæste ud til nogen Anden, og det er den væsentlige Forskjel mellem de to Arter af Fæstere; derfor kunne de ikke sammenstilles. Med Hensyn til de Første er der ikke slet noget Nyt ved Loven af 1861 § 2, thi de havde ikke den mindste Sikkerhed for, at deres Arving vilde faae Gaarden i Fæste efter dem, og dette gjaldt, hvad enten Loven var udkommen eller ikke; men de Sidstes Jord kan ikke fæstes bort til nogen Anden end Den, der eier Bygningerne, medmindre Lovens § 2 bliver gjort anvendelig paa dem.

Indenrigsministeren: Maa jeg blot tillade mig at gjøre den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (K. A. Hansen) opmærksom paa, at det, at § 2 kommer til Anvendelse paa Samsø, efter min Opfattelse, ikke berører Eierne af Bygningerne den Ret, de maatte have til at protestere imod, at Brugen af Jorden fratages dem. Lovens § 2 giver kun Godseieren Ret ligeoverfor det Offentlige til, uagtet det hidtil bestaaende Forbud mod at indtage Vondejord under Hovedgaarden, upaatakt at gjøre en saadan Anvendelse af den; men den giver ham ikke Ret til ved en saadan Indtagelse at krænke særligt bestaaende private Rettigheder, som Eierne af Bygningerne eller Andre maatte have til disse Jorder.

Klein: Jeg ønskede kun at bemærke, at det ikke forholder sig saaledes, som udtalt af

den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (K. A. Hansen), at jeg har forandret min Mening med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Loven af 19de Februar 1861 er anvendelig paa det her omhandlede Forhold eller ikke. Jeg har bestandig sagt, eller ialfald forudsat, at den Tvivl, der kunde være i saa Henseende, kun dreiede sig om § 2. Naar den samme ærede Rigsdagsmand udtalte, at han vel kunde være enig med mig deri, at Domstolenes Afgjørelse i det enkelte Tilfælde skulde respekteres, men at det var for Meget at forlange, at man altid skulde erkjende deres Afgjørelser for at være rigtige, da der jo havde mange Exempler paa, at de forskellige Domstole kunne have forskellige Meninger, og da man ikke uden Videre kan forudsætte, at den Domstol, der giver den endelige Dom, ubetinget har Ret i Sammenligning med den Domstol, hvis Dom bliver forandret, da denne jo ogsaa bestaaer af retsklærede Medlemmer og fornuftige Mænd o. s. v. — saa skal jeg dertil svare, at jeg ikke stiller den Forbring til ham, ligesaa lidt som til noget andet Menneske, at de i deres Tanker eller private Tale skulde erkjende enhver Dom, som Domstolene maatte fælde, for at være rigtig. Jeg antager, at det ærede Medlem heller ikke stiller den Forbring, hverken til mig, til Domstolene eller overhovedet til nogen Mand her i Landet, at vi ubetinget skulde erkjende de Love, som Lovgivningsmagten giver, for rigtige, enhver Bestemmelse i dem for fornuftig. Herom er der ikke Tale, hverken med Hensyn til Lovgivningsmagten eller Domstolene; men ligesaa vist som den Statsmagt, der bringer Lovene i Anvendelse, i sin Virksomhed bør respektere disse, og forsaavidt kun udtale, hvad der ligger i dem, gjøre sig til Organ for dem, eller, for at tale med den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), hente sin Fornuft fra Loven, ligesaa vist skal ogsaa Lovgivningsmagten respektere den Afgjørelse, som Domstolene have givet paa deres Omraade; den skal staae fast, den skal og maa konstitutionelt erkjendes for den rigtige, — privat kan man derimod have en anden Mening om Domstolenes Afgjørelse, ligesom Domstolenes Medlemmer privat kunne have en anden Mening om Loven end den, de maae følge ved